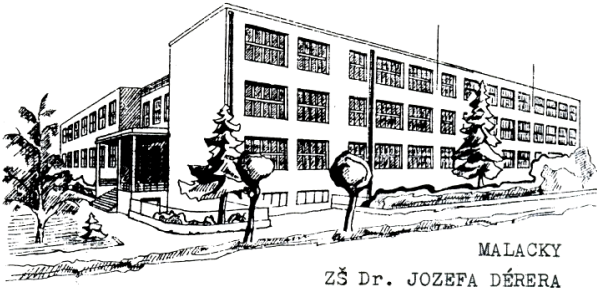

Déřerka

...čítanie pod školskú lavicu
č. 4 máj 2013

Vanessa Lujza Emříšková na vyhodnotení medzinárodnej súťaže „Original English Prose and Poetry Competition 2013 - creative writing in English language“

Deviatačka našej školy Vanessa Lujza Emříšková sa vybrala 14. mája 2013 prevziať ocenenie za vynikajúce tretie miesto v 12. ročníku medzinárodnej súťaže „Original English Prose and Poetry Competition 2013 - creative writing in English language“ (Súťaž v pôvodnej anglickej próze a poézii 2013 - tvorivé písanie v anglickom jazyku), ktorú organizuje združenie škôl C. S. Lewisa.

Vanessa pod vedením pani učiteľky Milady Kristínovej pripravila do súťaže poviedku s názvom „Sound of Silence“. Porota posudzovala 88 literárnych prác žiakov z 27 škôl - bilingválnych gymnázií, stredných, základných i jazykových škôl. Práve Vanessina práca zaujala natoľko, že bola ocenená. Literárne diela všetkých výhercov sú publikované v brožúre anglickej poézie a prózy. Tú môžu využiť školy ako doplnkový materiál na hodiny čítania v anglickom jazyku.

Samotné vyhodnotenie sa nieslo v slávnostnom duchu, no jeho súčasťou bola dielňa nápadov so zameraním na tvorivé písanie.

Vanessa blahoželáme a dúfame, že sa jej bude dariť aj v budúcnosti. Ved' nikdy nevieme, čo sa nám zide!

Sound of Silence

There are such persons living among us who are on a totally different level than people are. Their minds are able to do such things we can just dream about.

One girl who got to a wrong place at wrong time took out very late at night. Her name was Anna.

Safruan who is this story about was waiting for his victim.

She didn't keep him waiting a long when she suddenly found herself in his spooof. What was he planning? He seemed he knew what to do. His right hand was holding and pushing her mouth to be quiet and the left hand was holding her hands together not to get out of his arms. She felt some substance permeating into her body through his skin. Gradually and very slowly she became senseless.

When Anna finally came to herself, she was in a room which she had never seen. 'Oh, My God,' she whispered uietly.

Anna twinkled several times for brighter sight. There was a door opposite to her. Large and wooden door and in the approximate height of her head there was a small window with grids in it. Anna narrowed both eyes to see more clearly. Then she got a view of a person standing behind the door.

She could see nothing more so she slightly closed her tired eyes and tried to stand up but it was impossible because of chains she was kept in. 'My God!' she said quietly again. Anna tried to sit and leant against the wall. (dokončenie na str. 2)

At that moment the creaking door was opening.

A short brunette came in. Her face was quiet nice. She drew forward to Anna.

'Don't worry my little girlie. Nothing will happen to you.' She smiled at her. 'My name is Daniela. You are Anna, aren't you? It's obvious ... I can feel clearly your energy and very strong Safra. You can't imagine a nervous Dori when he felt someone in the town whose Safra is much stronger than his.' Anna didn't run the hazard of moving.

Who is Dori? Anna hit it a few minutes later when a strange man appeared at the door. He was the man who kidnapped her.

'So, dear Anna what shall we do with you? I planned to bereave of you because you could destroy my reputation of the strongest Safruan. But ..... . When I found out you aren't Safruan, I changed my mind. On the other hand, when I am very close to you I get stronger, so you will have to spend some time here with us.'

Daniela stood behind him the whole time. As he was leaving she sent me a friendly smile and tripped out of the room too.

Later Daniela came again and took Anna to the room upstairs. 'A little bit of comfort,' Anna thought.

Dori was waiting for both of them. He immediately came closer to Anna and said without any emotions: 'I want to find out what is drowsing in your soul. Try to get out of it.'

This was the only chance for Anna. She was full of hope that it meant they will let her go.

Later she tried to outbrave the hard situation, she was in. After long hours of deep thinking Anna found out a bizarre plan.

The plan meant to become friendlier with Daniela and to get more information about Safruans from her. The other step is to become one of them and finally to get out of here. Yes. She could think of something much easier, but it is Anna's way of problem solving. She always likes to complicate everything she can.

She was standing at the window and watching the trees. She had no idea where she was. There were just trees all around. As she was standing and watching green landscape she thought of various poppy cocks. She wasn't able to decide either to be a good or a bad Safruan, but in that time it wasn't so important.

Suddenly the door banged.

Daniela brought something small to eat for Anne. While she was eating Anna asked her many important questions. Daniela answered all of them calmly.

'Safruan comes to light when a man dies. There are two choices. Either a man kills someone and after the safra transmission, the killer is changing into the Safruan or someone dies and his body receives Safra. In the second case there is a small problem because the man is not able to remember anything of his previous life.'

When Anna knew everything what she needed, she was waiting to take her chance. How to do it? Dori came in the room but he wasn't very kind.

Anna didn't know why Dori was so mad. When he shouted: 'Stop it's enough!' Anna saw her life.

Dori came back to the kitchen. He followed Daniela sitting on the sofa and watching TV. It had no sense to explain Daniela that he killed Anna. Although he wanted to take the power from Anna but he had jimmies from his nerves. He wasn't able to look after the other child, Daniela is enough.

They suddenly heard a big noise upstairs. It was the noise of all furniture moving in one moment. Strong wind started to blow. The window was broken.

Dori and Daniela ran up the stairs. In a second they stood in an empty room. Anna was away. They found just broken window.

Daniela looked at Dori waiting some reaction. Suddenly a figure in black appeared there. The figure grabbed Dori and tore him into two halves. The figure was very strong and had a black coat of Dori, which he used when he met other Safruans and wanted to achieve their respect.

Daniela waited she would be killed by the figure. The Safruan just put his hood down. Daniela saw Anna.

At that moment Daniela understood that Anna was the strongest Safruan she had ever met. Maybe Anna will be their new conductress.

Tretiaci, piataci, šiestaci i siedmaci v centre ATLANTIS

„Predstavujeme Vám unikátne zážitkové centrá v Slovenskej republike, Bratislave a Leviciach, inšpirujúce ATLANTIS CENTRES – určené širokej verejnosti. Pod jednou strechou vzdelávanie i relax interaktívnym spôsobom. To, čo zažijete v Atlantis sience centre vďaka našim 110 originálnym exponátom, ktoré sme pripravili a pripravujeme v spolupráci s inžiniermi a odborníkmi z odboru pedagogiky a andragogiky, pomôže vám i vašej rodine lepšie porozumieť svetu, v ktorom žijeme.“ Je to skutočne tak, ako sa uvádza na webovom sídle spomínaného centra? Prest'ahovanú, zaujímavú a vylepšenú podobu navštívili naši piataci, šiestaci i siedmaci.

Na ploche 2 300 m² sme sa mohli presvedčiť, ako fungujú niektoré fyzikálne javy a zákony. V Tutanchamonovom múzeu zasa zažili atmosféru starovekého Egypta. Predstavte si: videli Temeri, ženu, ktorú pred tisícročiami uštipol had. Naše decká na vlastné oči videli kópiu jej múmie, ba stali sa súčasťou pohrebného rituálu. A čo ďalej? Bublinová šou, malé stavenisko, optické klamy... Program na celé dopoludnie. Vyskúšali sme si svoju zručnosť, pohotovosť, ba niektorí sa začali pripravovať aj na filmovú dráhu.

A čo sa nám páčilo? Najviac nás tam zaujalo Tutanchamonovo múzeum, lebo som sa dozvedel veľa o dávnej minulosti Egypta. Super som sa bavil, je to skvelé a príjemné miesto na zábavu. Ja viem, že sme si vyskúšali aj to, čo sme sa učili na hodinách v škole.

M. Menke, D. Roth

Polícia v Zámockom parku

Dňa 23. apríla sa v Zámockom parku uskutočnil Policajný deň. Zúčastnilo sa ho veľa škôl. Svoju prácu nám, deťom z I. stupňa, predviedli policajti, psi a dokonca aj kone.

Psi boli úžasní a pobavili nás. Policajti ukázali zopár scén, ako psi zaútočia na zlodēja. Veru - nechceli by sme byť v koži ani figuranta, ani zlodēja. Ved' ten nemá na sebe ochranný odev!

Predstavili sa nám kone Baron, Cherry a Slaro. Baron bol bledohnedý, Cherry mala tmavšiu srst' a Slario bol úplne čierny. Kone boli vycvičené a vôbec sa neplašili. Boli šikovné a dokonca preskakovali aj cez oheň. Na lúke vyrástla konštrukcia, tú obmotali kobercom a - zapálili! A predstavte si - kone to preskočili! Veľmi sa nám tam páčilo, všetci sme tleskali.

Ďakujeme policajtom z Bratislavy, že nám pripravili pekný program. Psy a kone boli veľmi talentované. Práca policajtov sa nám videla zaujímavá, no zároveň náročná a nebezpečná. Ktovie, možno niekto z nás raz policajtom aj v skutočnosti bude.

Tereza Landlová, Dominika Juračková

Európa v škole

Poviete si: tak táto téma tu už bola! Opakujú sa? Pravdou je, že tejto téme sme sa venovali v minulom čísle nášho časopisu. Vtedy však ešte neboli známe výsledky celoslovenského kola. Teší nás, že Alexandra Glória Prášilová z 5. C je medzi víťazmi v II. kategórii za svoju prácu v anglickom jazyku „Interview with Anna“. Prinášame vám podobu práce v slovenskom jazyku.

Do rôznych aktivít projektu Európa v škole sa zapojilo spolu 9 143 žiakov, študentov a školských kolektívov zo 498 škôl - všetkých typov a stupňov, zo školských zariadení a centier voľného času. Celoslovenská porota hodnotila spolu 1 139 prác, ktoré postúpili z nižších kôl. Porota ocenila spolu 75 individuálnych prác a projektov žiakov, študentov a kolektívov. Čestnými uznaniami bolo ocenených ďalších 80 individuálnych a kolektívnych prác. Žiaľ, v tomto školskom roku sa neuskutočnilo slávnostné stretnutie Deň EURÓPY V ŠKOLE, ktoré sa každoročne konalo v Bratislave. Glórii však blahoželáme a prajeme mnoho ďalších dobrých nápadov!

ROZHOVOR S ANNOU

Anna: To meno som už niekedy počula. Áno! Z maminých rozprávání.

A vtom mi to napadlo! Rozhodla som sa vám sprostredkovať interview s Annou, maminou dávnou priateľkou zo Španielska.

Glória: „Takže, Anna, chcela by som sa ťa spýtať niekoľko otázok. Môžem?“

Anna: „Samozrejme.“

Glória: „Viem, že si doteraz žila v niekoľkých krajinách. Prečo si sa tak rozhodla?“

Anna: „Chcela som spoznať nových ľudí, naučiť sa jazyk, zmeniť život a cestovať.“

Glória: „Kde sa ti najviac páčilo a prečo? Kde si bola najšťastnejšia?“

Anna: „Najšťastnejšia som bola v Anglicku. Nemala som vtedy ešte rodinu, bola som slobodná a starala som sa teda iba sama o seba. No a stretla som tam moju najlepšiu kamarátku na zvyšok života - tvoju mamu. Mali sme ako študentky veľa voľného času, veľa sme sa zhovárali, cestovali, zabávali. Život bol gombička.“

Glória: „A kde si žila potom?“

Anna: „Potom som žila v Nemecku. Zakúsila som aj život na odľahlom vidieku i vo veľkomeste - v Mníchove. Tiež sa mi tam páčilo, ale už to nebolo také ako v Anglicku. Mentalita nemeckého národa je iná, aj keď ani Angličania nie sú práve najsrdečnejší ľudia. Som Španielka a mentalitou máme bližšie skôr k vám - Slovákom ako k Nemcom či Angličanom. Ale samozrejme, že sa to nedá povedať o každom príslušníkovi toho ktorého národa. Výnimky sú všade.“

Glória: „A kde žiješ teraz, Anna?“

Anna: „S manželom a synom momentálne žijeme vo Švajčiarsku.“

Glória: „A aké to je?“

Anna: „Môj manžel, ktorý je mimochodom pôvodom Nemec, túžil žiť vo Švajčiarsku. Vraj sú tu vysoké platy. Pravda však je, že je to síce krásna krajina, ale aj veľmi - veľmi drahá. Pomaly sa tu platí už aj za krásny výhľad či čistý vzduch. Stretla som tu už veľa ľudí ako ja - čo sem prišli za vidinou lepšieho života. A tak všetci tvrdo pracujú, aby sa mali dobre.“

Glória: „Ale tebe sa tu - ako sa zdá, na rozdiel od mnohých iných, nepáči!“

Anna: „Nuž musím sa priznať, že po rokoch strávených životom v rôznych krajinách, sa mi najviac páči u nás doma v Španielsku. A nie je to iba preto, že je tam teplo a máme more. V mojom veku sú pre človeka dôležitejšie iné hodnoty - rodina, blízki ľudia, korene, priatelia... no a musím priznať, že s pribúdajúcim vekom sa zo mňa stáva väčší a väčší patriot. My - Španieli sa dokážeme odviazať, zabávať, stretávať neformálne s priateľmi.“

Glória: „Takže, Anna, dovol' poslednú otázku - kde je najlepšie a kde by si chcela stráviť zvyšok života?“

Anna: „Musím priznať, že doma. V Španielsku. V mojom rodnom Katalánsku a Barcelone. Tam je moje srdce! Čím dlhšie som odtiaľ preč, tým viac si uvedomujem, ako veľmi ma to tam ťahá.“

Glória: „Milá Anna, ďakujem veľmi pekne za rozhovor a želim ti, aby si sa už čoskoro do svojho rodiska vrátila a bola šťastná.“

Pohľad na Barcelonu a zďa najznámejšiu stavbu tohto mesta - chrám Sagrada Familia, ktorá sa stavia od roku 1882 a ešte stále nie je dokončená.

Na návšteve u primátora Malaciek

Projekt Comenius priviedol našich žiakov na Mestský úrad v Malackách. Cieľom návštevy sa stala pracovňa nášho pána primátora.

Celý život Jozefa Ondrejku je spojený s mestom Malacky. Tu chodil do základnej školy, maturoval na tunajšom gymnáziu a doň sa po absolvovaní Univerzity Komenského v Bratislave v roku 1988 vrátil za katedru ako učiteľ matematiky. Vo funkcii primátora pôsobí pán Ondrejka štvrté volebné obdobie. Čo všetko zaujímalo našich piatokov a šiestakov?

Jasmínka: Pán primátor, v januári 1999 ste sa stali primátorom mesta Malacky. Každý deň máte určite náročný pracovný program. Mohli by ste nám povedať, ako vyzerá váš bežný pracovný deň?

Takmer každý deň sa začína rovnako. Po príchode do práce si prečítam e-maily. Denne mi prichádza okolo päťdesiat e-mailov a nemôžem na všetky reagovať. Posielam ich aj svojim kolegom a jednotlivým referentom. Potom sa stretnem s náčelníkom polície. Informuje ma o skutočnostiach, ktoré realizovala Mestská polícia vo svojej práci za posledných 24 hodín. Až potom sa začína skutočná práca. Mestský úrad má približne 130 zamestnancov. Okrem nich pod Mestský úrad patrí Mestská polícia, správa a údržba verejných priestranstiev, mesto je zriaďovateľom základných škôl, materskej školy, základnej umeleckej školy, centra voľného času a ďalších organizácií, či už kultúrnych, alebo športových. Počas dňa sa stretávam s ľuďmi, ktorí sa chcú so mnou stretnúť. Môžu to byť občania Malaciek, ktorí majú nejaké problémy, partneri z organizácií, návštevy. Na stretnutí sa dohodneme vopred, zvyčajne telefonicky. Ak práve nemám dajakú schôdzku, pripravujem sa na tie, ktoré ma čakajú. Musím sa na ne pripraviť, čítať si zákony, analyzovať problémy, aby ich riešenie bolo v súlade so zákonmi. Nie som to však ja, kto rozhoduje o zásadných veciach. Tak mesto nefunguje. Túto úlohu má mestské zastupiteľstvo. V Malackách ho tvoria osemnásť poslanci, ktorí sa stretávajú priemerne raz za dva mesiace. Na zasadnutia potrebujú informácie, materiály a moja úloha spočíva práve v príprave, organizácii a zabezpečení zasadnutí zastupiteľstva. Zastupiteľstvo prijíma uznesenia, to sú teda rozhodnutia, ktoré musí plniť, realizovať mestský úrad.

Karin: S pracovným vyťažením súvisí aj životospráva. Pán primátor, môžete nám, prosím, povedať, ako sa stravujete?

Snažím sa zdravo stravovať (smiech), ale je to ťažké. Snažím sa jesť päťkrát denne, nejest' všetko naraz, ale mať päť menších jedál. V mojej kancelárii ma čaká na stole jablčko - to bude desiata. Snažím sa dodržiavať pravidlá zdravého životného štýlu. Nejem sladkosti, nepijem alkohol, nefajčím - dá sa žiť bez týchto nerestí, a - samozrejme - neprejedám sa.

Marek: V rámci nášho projektu Comenius spolupracujeme so štyrmi partnerskými školami. Niektorí z našich spolužiakov navštívili Piglio v Taliansku, poľské Marklowice. Čoskoro sa naši spolužiaci vyberú navštíviť španielsku Seville. Deti z partnerských škôl sa zoznámili s naším mestom i slovenskou kultúrou či tradičným jedlom. Tieto stretnutia sú veľmi zaujímavé. Spoznávame nových ľudí, dozvedáme sa viac o krajinách, ktoré poznáme z hodín geografie. U nás sa deti učili pripravovať medovníky, ochutnali tradičnú slovenskú kuchyňu, my sme sa učili robiť v Taliansku pizzu, cestoviny, v Poľsku sme navštívili chlebovú chatu. Vieme, že i mesto Malacky má kamarátov, partnerské mestá. Počas štrnásťročného pôsobenia vo svojej funkcii ste ich istotne navštívili. Povedzte nám, prosím, čo zaujímavé ste ochutnali na návšteve partnerských miest.

Samozrejme, že každá návšteva je spojená aj s tým, že miestna komunita sa snaží pripraviť niečo, čo je typické. Utkvelo mi v pamäti, že v poľskom meste Żnin nám ponúkli krvavočervenú polievku. Samozrejme, polievka len farbou pripomínala krv, no bolo to pre mňa prekvapujúce. Máme dve družobné mestá v Maďarsku. Albertirsa a Szarvas. Neovládám maďarský jazyk. Keď som cestoval na návštevu po prvý raz, tak som si povedal: „Kam tam, človeče, ideš, veď im nebudeš rozumieť ani slovo.“ Domáci nás však oslovili starobyľou podobou slovenčiny. A to preto, lebo po nájazdoch Turkov sa do tejto oblasti presídlilo aj mnoho Slovákov. Ešte stále, a to najmä starší obyvatelia, vedia po slovensky, ba dokonca v Szarvasi je i slovenská škola.

Na návšteve sa podávajú maďarské špeciality. Samozrejme maďarská klobása - zdravá (úsmev), perkelt, pripravený špeciálnou receptúrou. Ten mali možnosť ochutnať aj Malačania, pretože ho prišiel pripravovať pred časom pri príležitosti 1. mája primátor spomínaného partnerského mesta. Ďalším partnerským mestom je talianske Gaggiano v provincii Miláno v regióne Lombardia. Tu nám ponúkli mäsa a salámy nakrájané na jemné, tenké plátky, skôr chuťovky. Musím sa priznať, že podľa mňa mali zvláštnu chuť a nie veľmi mi chutili.

Tamara: Pán primátor, ak sa stávate vy hosťiteľom, ktoré jedlá ponúkate, prezentujete svojim hosťom ako typicky záhorácke či slovenské?

Ja sa snažím prispôbiť požiadavkám, ktoré majú hostia, ale prvé, čo sa snažíme ponúknuť ako typicky slovenské, sú bryndzové halušky. Tie sú známe, na ne sa návštevníci aj pýtajú. Čo sa týka Záhoria, tak na prvom mieste je záhorácka kapustnica. Potom si hostia vyberajú pokrmy podľa vlastného vkusu. Napríklad hostia z Maďarska uprednostňujú pikantné jedlá.

Martin: Doteraz sme sa zameriavali na vaše všedné, pracovné dni, ktoré prežívate v úrade. Hovorili ste o Vašom typickom dni v kancelárii. Ktoré dni prežívate ako výnimočné, jedinečné a tešíte sa na ne?

Pre mňa sú výnimočné také dni, ktoré môžem stráviť s rodinou. Sú to vianočné sviatky, Veľká noc alebo dni cez prázdniny, dovolenku. To sú pre mňa výnimočné dni a teším sa na ne. Teším sa však aj na dni, ktoré sú spojené s činnosťou mesta a mám možnosť stretnúť sa s ľuďmi a voľne sa porozprávať o živote, o problémoch aj radoostiach a o dobrých jedlách. Prvomájové Malacky, Adventné Malacky a podobne.

Jasmína: Existujú pokrmy, ktoré si pripravujete a patria k niektorému z týchto dní?

Či si ja sám doma varím? (smiech) Určite, existujú také pokrmy. Nie som bohvieaký kuchár, ale dokážem pripraviť niektoré jedlá. Tak napríklad na Vianoce robím majonézový šalát alebo pripravujem silvestrovskú kapustnicu.

Tamara: Pán primátor, pamätáte si, ktoré jedlo patrilo medzi vaše najobľúbenejšie v detskom veku? Zostalo ním aj dnes alebo dávate prednosť inému pokrmu?

Absolútne najobľúbenejšie boli palacinky. A ešte aj sú obľúbené. To som ich mohol jesť každý deň. Samozrejme, mamička mi ich nevarila každý deň. Zdravé je, keď sa jedlo mení, ale palacinky som mohol jesť aj každý deň. A vy máte radi palacinky? (súhlasný úsmev) No vidíte, tak sa zhodneme.

Laura: Pán primátor, ktoré nápoje patria medzi vaše obľúbené?

Nápoje? Minerálna voda. V poslednom čase si rád dám aj kofolu sladenú stéviou, čo je tropická rastlina, prírodné sladidlo.

Martin: Mohli by ste nám prezradiť, ako ste na tom vy a kuchyňa? Dokážete sa pozvrtať v kuchyni?

Ak mám čas, tak áno. To znamená, že počas sviatkov sa rád podieľam na príprave jedál. Keď mám voľnú nedeľu, tak sám robím obed alebo niektoré časti - polievku, pomáham s niektorými časťami prípravy. A to nie že by som musel. Robím to rád, baví ma to.

Tamara: Vážený pán primátor, ďakujeme vám za rozhovor, prajeme vám veľa zdravia, síl a úspechov vo vašej neľahkej práci.

Aj ja vám prajem veľa zdravia. Je pekné, že máte takéto kontakty a zaujimate sa o spôsoby stravovania v iných štátoch. Verím, že vám to prinesie skúsenosti, poznanie. A hádam sa tiež v tej kuchyni pozvrtať, získate námety a budete ich chcieť doma vyskúšať. A to nielen dievčatá, ale i chlapci. Ďakujem vám za návštevu.

HOLA, Španielsko!

Španielsko - krajina futbalu, býčích zápasov, flamenca... Nachádza sa na Pyrenejskom polostrove na juhu Európy. Dominuje mu náhorná plošina a pohoria - ako napríklad Pyreneje, ktoré sú zároveň prirodzenou hranicou s Francúzskom. Vo výšinách tunajších pohorí vyviera niekoľko veľkých riek - Ebro, Duero, Tagus a Guadalquivir. Na rozlohe 505 990 km² žije približne 43 200 000 obyvateľov.

Španielsko je konštitučná monarchia (Reino de España) s dedičným monarchom a dvojkomorovým parlamentom Cortes. Vzniklo spojením kráľovstva Kastílie a Aragónska v roku 1479. Podľa ústavy z roku 1978 sa rešpektuje jazyková a kultúrna rozmanitosť v jednotnom Španielsku. Krajina sa delí na 17 autonómnych komún (regiónov), z ktorých každá má vlastné priamo volené orgány. V Katalánsku, Baskicku a Galícii sú regionálne jazyky úradným jazykom spolu so štátnym jazykom španielčinou, zvanou aj kastíľčina.

Počas svojej dlhej histórie bolo Španielsko ovplyvnené mnohými národmi. Prvými obyvateľmi boli Iberi a Kelti, nasledovali Feničania, Gréci, Rimania a barbarské kmene zo strednej Európy. Dôležitým pre španielsku kultúru je arabské dedičstvo. Prítomnosť Arabov na Iberskom polostrove trvala 800 rokov. V roku 1482 boli Arabi vyhnaní (reconquista), kastílske a aragónske kráľovstvá sa spojili. Významným medzníkom v histórii tejto krajiny sa javí objavenie Ameriky. Jej podrobenie urobilo zo Španielska svetové impérium, na čele ktorého stáli Karol V. a Filip I. V 16. storočí po úpadku ríše nastúpila na trón dynastia Bourbonovcov, nasledovala doba absolutizmu, okupácia Napoleonovými vojskami, spoločenské a politické otrasy v 19. storočí. V roku 1931 bola vyhlásená 2. republika, skončila sa monarchia, čo vyústilo v roku 1936 do občianskej vojny, ktorú vyhral generál Franco. Po štyridsiatich rokoch Frankovej diktatúry Španielsko začalo príkladný prechod k demokracii a odštartovalo veľký proces modernizácie.

Počuli ste už o španielskom výtvarnom umení? Tu vynikli osobnosti ako Velázquez v 17. storočí, Goya v 18. a 19. storočí, Picasso, Dálí a Miró v 20. storočí. Španielsku hudbu a tanec flamenco obdivuje celý svet. Cervantesov román Don Quijote predstavuje jeden z míľnikov modernej európskej literatúry. Španielski filmoví režiséri ako Pedro Almodóvar, Alejandro Amenábar a Luis Buñuel získali niekoľko medzinárodných ocenení.

Španieli milujú šport. Medzi najobľúbenejšie športové aktivity patrí predovšetkým futbal. V roku 2010 vyhrali svetový pohár, v roku 2008 európsky. Medzi známych športovcov patrí wimbledonský víťaz z roku 2010 Rafael Nadal či jazdec Formuly 1 Fernando Alonso.

Jedli ste už španielske špeciality? Španielska kuchyňa je známa paellou (ryžový pokrm s kuracím mäsom, morskými plodmi a zeleninou), tortillou (omeleta so zemiakmi) a sangriou (červené víno podávané s ovocím). Tapas sú zasa rôzne chuťovky a gazpacho osviežujúcou studenou rajčinovou polievkou.

Zaujímavosti o Španielsku

- España alebo Spain pochádza zo slova Hispania, čo znamenalo územie zajacov;
- španielčina je druhý najrozšírenejší jazyk na svete - 44 krajín a 329 miliónov obyvateľov ho používa ako materinský jazyk, viac ako 100-miliónov ako druhý jazyk;
- Španielsko má viac ako 8 000 km dlhé pobrežie, na väčšine sú nádherné pláže;
- španielskym národným športom sú okrem futbalu aj býčie zápasy (corrida de torros), ktoré svoju modernú podobu začali v mestečku Ronda v roku 1784;
- Španieli vlastnia viac automobilov ako mobilných telefónov;
- Španielsko je jediná krajina v Európe, kde sa pestujú banány;
- takmer polovica olivového oleja a 75 % šafranu sa vyprodukuje práve v Španielsku;
- Španieli obľubujú ako snack slnečnicové semienka "pipas", vraj podobne ako Záhoráci;
- slávna paella, ktorú takmer v celom Španielsku podávajú s morskými plodmi, vznikla pôvodne vo Valencii, kde dodnes robia paellu so zeleninou, mäsom (kačka/králik) a slimákmi;
- Španieli do Európy priniesli paradajky, zemiaky, avokádo, tabak aj kakao;
- ak budete chcieť ísť na obed v Španielsku o dvanástej, rovno na to zabudnite. Obed sa podáva okolo druhej až tretej hodiny poobede a večera až o 21. - 22. hodine, takže na večierok sa dostanete až po polnoci.

O Španielsku nepíšeme náhodne. Siedmi žiaci našej školy - Juraj Kašuba, Lukáš Konečný, Patrik Tichý, Nikola Hurtová, Laura Kristínová, Saša Malíková, Martin Haba - s tromi vyučujúcimi - Miladou Kristínovou, Barborou Malíkovou a Katarínou Habovou sa zúčastnili stretnutia s účastníkmi projektu Comenius - Food Culture Exchange v nádhernej Andalúzii.

Andalúzia je kraj tiahnuci sa v dĺžke 300 km juhom Španielska. Rozprestiera sa pozdĺž Stredozemného mora a obmýva ju aj vlny Atlantického oceánu. Ide o najväčšiu a najľudnatejšiu autonómnu oblasť krajiny s hlavným mestom Sevilla. Z geografického hľadiska je Andalúzia nesmierne rozmanitá. Pretína ju dlhé údolie rieky Guadalquivir ohraničené pohorím Sierra Morena na severe a Sierra Nevada na juhu. Vo vyprahnutej východnej časti rastie typická polopúšťová severoafrická vegetácia, na západe sa rozprestierajú močiare a mokrade.

Žiaci a učители z partnerských škôl - z našej školy, z talianskeho Piglia, poľských Markłowic, slovinského mesta Škofja Loka - sa stretli 7. apríla 2013 v španielskom mestečku Mairena del Aljarafe, ktoré je takmer súčasťou starobylého mesta Sevilla, aby spoločne strávili úžasné dni, ktoré sa niesli v znamení priateľstva, dobrej nálady, športu, spoznávania histórie, pobytu v prírode.

V nedeľu 7. apríla 2013 o 7.30 sme sa stretli na AS Mlynské Nivy v Bratislave, odkiaľ sme pokračovali na viedenské letisko Schwechat. Čakal na nás let na ostrov Palma de Mallorca, kde sme prestúpili a pokračovali letecky do Seville.

Pred odletom z viedenského letiska...

...a nad Sevilou

O 16.35 sme si prevzali batožinu a čakali sme na prilet slovinských a talianskych kolegov. Pretože lietadlo z Ríma meškalo, mali sme dost času poobzerat' sa v blízkom parku a obdivovat' napríklad - palmy či úžasný západ slnka. Ved' na začiatku apríla u nás bola priam treskúca zima!

Do cieľa našej cesty sme sa dostali vo večerných hodinách. Na žiakov čakali španielski žiaci s rodinami.

V pondelok 7. apríla 2013 sme spoločne so zahraničnými kolegami a žiakmi začali naplňovať program nášho projektového stretnutia. V škole nás srdečne privítala riaditeľka školy pani Rosario Martorán García. Rozdelili sme sa do dvoch skupín a španielski žiaci nám predstavili svoju školu. Počas prestávky vyhradenej na desiatu nám hostitelia ponúkli tradičné španielske sviatočné raňajky „Churros“ s vynikajúcou horúcou čokoládou. „Churros“ sú vlastne vypražené kúsky cesta. Tie môžu byť dochutené na viacero spôsobov - sladké, slané, cesnakové, bazalkové, tymianové. Namáčajú sa do horúcej čokolády. Po sladkej desiatej žiaci zo všetkých partnerských škôl prostredníctvom prezentácií predstavili svoju krajinu, školu a pochválili sa i projektovými aktivitami uskutočnenými od ostatného stretnutia v poľských Markłowiciach. So slovenskou prezentáciou vystúpil Juraj Kašuba.

Vo vestibule hostiteľskej školy

Spoločná ochutnávka churros

Pod palmami pri letisku

V triede odborného vyučovania - decká tu vyrábali autíčka jazdiace po zadanej dráhe, zvončeky na batérie, alarmy. V inej zasa tvorili výtvarné diela, mali tu aj pec na vypaľovanie výrobkov z hliny. V chemickom laboratóriu sme videli čarovanie s ohňom.

Napoludnie nás v zasadacej miestnosti Mestského úradu privítal starosta mestskej časti Majrena del Aljarafe. Vo svojom príhovore zdôraznil pozitíva medzinárodnej spolupráce škôl a všetkým poprial príjemný pobyt v Andalúzii.

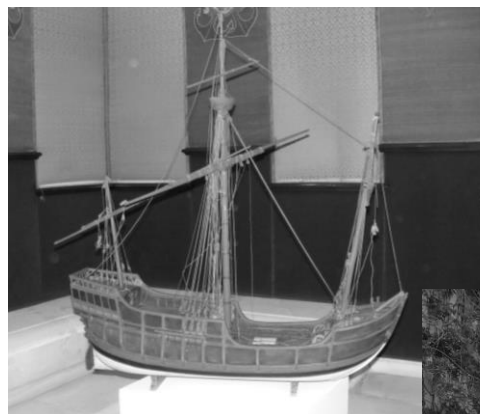
V utorok 9. apríla 2013 sme autobusom odišli do mesta Sevilla. Uchvátilo nás mesto s nádhernými parkami, pre nás exotickými drevinami a kvetmi. V tomto úžasnom meste sa snúbi prepojenosť kultúry európskej s maurskou, dozvedeli sme sa nielen o dôležitých historických medzníkoch, ale aj o gastronómii tejto oblasti Španielska. V uliciach Sevilly sme ochutnali i koláče - kvety, ktoré sú typické pre Andalúziu. Pripomínajú dezert, ktorý sa na Záhorí pripravuje vo fašiangovom období pod názvom „Božie milosti“.

Najskôr sme Sevillu obdivovali spoza okien autobusu. Prekrásne parky s - pre nás - exoticky vyzerajúcimi stromami, rozkvitnutými kvetmi či nábrežie rieky Guadalquivir. Jej povodie zaberá rozlohu približne 57 000 km² a s dĺžkou 657 km patrí medzi najdlhšie rieky v Španielsku. Priemerný prietok v meste Sevilla dosahuje 165 m³/s. Rieka ústi do Atlantického oceánu. Dozvedeli sme sa, že odtiaľto sa začala púť k prevratnému objavu amerického kontinentu. Potom sme sa parkom vybrali k palácu Real Alcazar. Ten je jedným z najstarších palácov na svete. Zažil rôzne fázy vývinu, a to od konca jedenásteho storočia až po súčasnosť. Jeho steny teda nesú vplyv rôznych kultúr, ktoré prešli Sevillou. Vyznačuje sa rozmanitosťou kultúr. Prechádzkou v tomto paláci a v okolitých parkoch sme sa preniesli do iného storočia.

Jedným zo symbolov Sevilly je určite katedrála s vežou La Giralda. Bola postavená v 15. storočí na základoch mešity al-Moharrem. Predstavuje najväčšiu gotickú stavbu na svete a celkovo je, po Bazilike Svätého Petra v Ríme a Katedrále Svätého Pavla v Londýne, tretí najväčší kresťanský chrám.

Po prehliadke chrámu - mimochodom - sú tu pochované aj ostatky Krištofa Kolumba - sme sa vybrali na vyhlíadku. Myslíte si, že sme prekonalí niekoľko sto schodov? Omyl! Predstavte si, na vežu vedie chodníček.

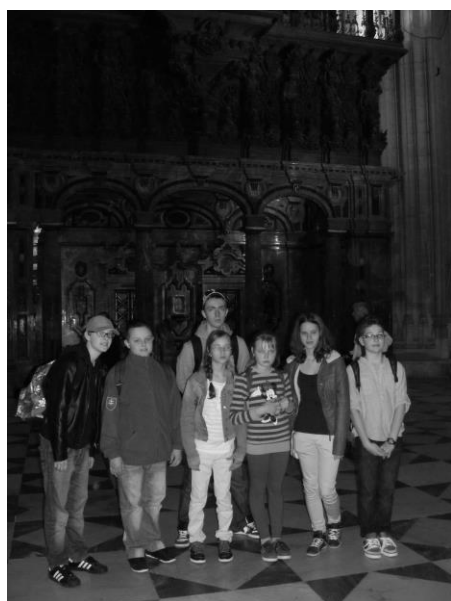
Model jednej z Kolumbových lodí

Pohľad na vežu La Giralda

Prítomná všade - keramika

Azda nik nepozná odpoveď na otázku, koľko rokov rastie v Seville tento strom.

Obdivovali sme veľký chrám, jeho úžasnú výzdobu. Potom sme sa vybrali ulicami centra Sevilly. Páčilo sa nám, že tu myslia na cyklistov. Vedľa chodníkov pre peších viedli chodníky pre cyklistov. Ten, kto nemá bicykel, si ho môže požičať. Ľudia tu radi športujú. Bežcov sme stretali veľmi často.

V stredu 10. apríla 2013 spoločný program pokračoval návštevou kráľovskej Brandy pivnice Bodegas Luis Felipe v obci La Palma del Condado. V nej sme sa dozvedeli o procese výroby a uskladnenia brandy. Odtiaľ naša cesta pokračovala na pláž Matalascañas, ktorá je súčasťou Národného parku Doñana. Pred vstupom do Národného parku Doñana sme stolovali uprostred prírody. Na piknik sme si zobrali balíčky s občerstvením - bagety s vypraženým mäsom, tradičnou omeletou, salámou, posilnili sme sa ovocím aj drobnými dezertmi. Na pláži sme sa zúčastnili programu s názvom „Šport a zdravý životný štýl“. Ten obsahoval rôzne športové aktivity. Žiaci i učitelia sa stretli vo vzájomných súbojoch vo volejbale, frisbee, soft tenise či plávaní vo vlnách Atlantického oceána. Víťazom vo volejbale sa stalo slovenské družstvo. Na spiatocnej ceste do Majrena del Aljarafe sme navštívili pútnické miesto v Andalúzii - El Rocio. Jedinečný chrám je postavený na piesku a močariskách.

Piknik v Národnom parku Doñana

Park sa trošku podobal na borovicové lesy na Záhorí.

Pobyt pri Atlantickom oceáne patrí medzi nezabudnuteľné zážitky. Chladné vlny, no obrovský priestor, jemný piesok na pláži, mohutný príboj a nádherné mušle.

Pútnické miesto El Rocio - mestečko pripomínajúce westerny - biele budovy, prašné pieskové cesty...

Predpoludnie 11. apríla 2013, teda záverečného dňa projektového stretnutia, patrilo športovým hrám na školskom ihrisku. Družstvá zostavené z domácich a zahraničných účastníkov súťažili vo florbale, volejbale, basketbale a futbale. Motto športových zápolení znelo: „Spaľovanie kalórií“. Počas prestávok žiaci i učitelia ochutnávali rôzne druhy ovocia dopestovaného v tejto oblasti Španielska - mandarínky, pomaranče, jablká, biele, žlté a červené melóny, ananás, banány, jahody, broskyne. Na poludnie vyvrcholil spoločný program kultúrnym vystúpením. Španielski žiaci v hodinovom programe predstavili svoje piesne a tance. Všetkých očarilo najmä temperamentné flamenco. Ohnivé melódie nás vypravádzali na cestu domov. Na letisko vo Viedni sme prileteli pred polnocou. O dve hodiny sme sa stretli s rodičmi a plní dojmom sme sa vracali domov. Fantastické dni!

Najskôr športové nasadenie...

...potom ochutnávka ovocia (úžasne sladké pomaranče, zvláštne melóny s bielou dužinou, voňavé jahody, banány, šťavnaté ananásy)...

...na záver hody pre dušu: dopriali by sme vám počuť emotívny spev v sprievode gitár, nádherný tanec tanečníkov flamenca i učiteľky a učiteľov, ktorí sa v závere k nim pridali. Čo iné si priať na záver?

Pobyt v Španielsku bol naozaj úžasný. Keď sme tam leteli, bol som šťastný, pretože to bol môj prvý let. Keď sme pristáli v Španielsku, museli sme dlho čakať na deti z Talianska a Slovinska. Autobus nás odviezol zo Seville do Majrena del Aljarafe, kde na nás čakali rodiny. Na druhý deň nám ukázali ich školu. Bola nová a mala aj pekné ihrisko. Večer ma rodina zobrala do Seville a ukázali mi ju. Sevilla je veľmi pekné a staré mesto. Je tam veľmi veľa pamiatok, veľký park a miesto, kde sú býčie zápasy. Tretí deň sme boli na pláži pri mori. Pláž bola piesková a more zelené. Niektorí aj plávali, niektorí hrali volejbal, futbal alebo karty. Večer sme boli všetci v nákupnom centre. Jedli sme pizzu a pozerali futbal. Posledný deň bol pre mňa najviac zaujímavý, pretože to bol športový deň. Hrali sme basketbal, futbal, volejbal a hokej. Celý deň sme mohli jesť ovocie, ktoré bolo iné ako u nás. Ten deň sa mi videl najlepšie. Počas pobytu nám španielski spolužiaci v škole predstavili ich tradičný churros s horúcou čokoládou, ktorý nebol zlý, ale čokoláda bola veľmi sladká. Ochutnali sme aj tradičnú polievku gazpacho a tapas. Tapas mi chutil, ale - priznám sa - gazpacho nie.

Juraj Kašuba

Na aktivitách projektu Food Culture Exchange sa zúčastňujem od roku 2011.

Do Španielska sme cestovali lietadlom. To bol môj prvý úžasný zážitok. V lietadle som sedel prvý raz. V samotnom Španielsku sa mi najviac páčilo hlavne kúpanie v mori - aj to som videl po prvýkrát - a športové hry v škole Hipatia.

V pondelok sme sa pozreli, ako vyzerá areál školy. Po zoznamení sa so školou nás zaviedli do miestnosti, kde boli prichystané tradičné španielske raňajky „Churros with chocolate“. Chutilo nám, ale treba aj povedať, že vypražené kúsky cesta boli pomerne mastné. Potom sme išli do premietacej miestnosti a pozreli sme si prezentácie aktivít ostatných krajín i tú našu. Zo školy sme hneď išli k pánovi primátorovi. Pozdravil sa s nami, ba odniesli sme si aj suveníry. Potom išli všetci žiaci do rodín. Na obed som mal lasagne s paradajkovo-mäsovou plnkou a krémovú polievku. Na druhý deň som sa išiel naraňajkovať a dal som si opekanú bagetu so šunkou a pomarančovým džúsom.

V utorok sme išli do Seville. Zoznámili sme sa s krásnym historickým mestom, v ktorom sa mi najviac páčili veľké parky a to, že sa tu môžu využívať cyklistické chodníky. Pochutili sme si na vynikajúcej zmrzline, večerali sme zeleninový šalát.

V stredu sme sa vybrali do národného parku, kde sme mali piknik. Pochutili sme si na bagetkách s vypráženým mäsom, tradičnými omeletami či salámou. Pri oceáne sme sa hrali plážové kolektívne hry - volejbal, futbal, vyskúšali sme i vlny oceánu. V závere dňa sme navštívili pútnické miesto El Rocio.

Vo štvrtok sme sa stretli na školskom dvore hosťiteľskej školy. Hrali sme florbal, volejbal, basketbal, futbal. Ochutnali sme rôzne druhy ovocia. Veľmi nám chutili voňavé jahody, ale aj melón, aký som u nás ešte nevidel. Veľmi sa nám páčila aj flamenco šou. Potom prišlo rozlúčenie. Čakala nás dlhá cesta do Malaciek.

V Andalúzii sa nám veľmi páčilo - rád budem spomínať na peknú krajinu, priateľských ľudí, úžasné jedlo.

Martin Haba

Naši chalani na ihrisku

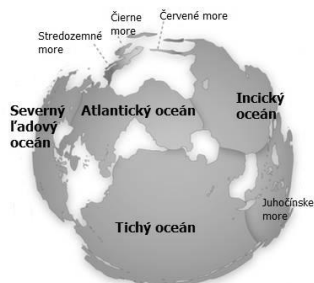
...posledné chvíle v Seville.

Západ slnka z lietadla

Atlantický oceán

Naši cestovatelia okúsili vlny Atlantiku. Viete o ňom čosi? Atlantický oceán alebo Atlantik je druhý najväčší oceán. Rozprestiera sa medzi západnou Európou a Afrikou, východným pobrežím Severnej Ameriky a Južnej Ameriky a Antarktídou. S okrajovými morami a zálivmi (Karibské more, Mexický záliv, Severné more, Baltické more, Stredozemné more a i.) má plochu 106,46 mil. km². Priemerná výška prílivu je 1 m, najväčšia 18 m v zátokke Fundy Bay. Názov oceánu pochádza z gréckej mytológie a znamená Atlasovo more.

Najhlbšie miesto v Atlantickom oceáne je priehlbina Milwaukee v Portorickej priekope s hĺbkou 8 648 metrov pod hladinou oceánu. Priemerná hĺbka je 3 332 m, resp. 3 926 m bez okrajových morí.

Podmorskej topografii dominuje severný a južný Stredoatlantický chrbát, tvoriaci mohutný pás podmorských pohorí tiahnucich sa od severu na juh. V jeho severnej časti, kde sa kríži s horúcou škvrnou, na povrch vystupuje rozsiahly vulkanický ostrov Island, v strednej časti sú to podstatne menšie Azory.

Vlny Atlantického oceána zachytené naším fotoaparátom. Zopár odvážlivcov sa vrhlo do nich. Treba povedať, že voda bola nie studená, chladivá...bola priam ľadová! Ale - nevyskúšajte!

M. Menke

Sevilla

Sevilla je finančné, kultúrne a umelecké hlavné mesto južného Španielska. Je to hlavné mesto Andalúzie a provincie Sevilla. Má rozlohu 140 km² a 704 tisíc obyvateľov a priemerná nadmorská výška mesta je 7 metrov nad m. V celej zastavanej oblasti žije vyše milión obyvateľov a v metropolitnej oblasti - spolu so satelitnými mestami - až 1,3 milióna obyvateľov. Je štvrtým najväčším mestom v Španielsku a zároveň dôležitým prístavom. Po rieke Guadalquivir môžu plávať aj zaoceánske lode! Mesto založili v staroveku Feničania a nazvali ho Hispalis. Po príchode moslimov roku 712 mesto opäť zmenilo názov na arabské Ibila, z ktorého pochádza dnešná Sevilla.

Patrí k najvzrušujúcejším miestam v krajine. Je azda najšpanielskejším mestom, domovom flamenca a býčích zápasov. Sevilla predstavuje labyrint uličiek, v ktorom ste bez mapy stratení. Mesto je bohaté na historické pamiatky, akými sú napríklad mestský hrad Alcázar alebo námestie Plaza de España. Historické centrum zaujme a očarí určite každého turistu. Z historických pamiatok by si nemal nechať ujsť mestskú katedrálu, postavenú v rokoch 1401 až 1519 alebo slávne múzeum The Fine Arts Museum. V meste sa nachádza nespočetné množstvo parkov a záhrad. Tými najkrajšími parkmi sú napríklad Parque de los Principes, Parque Amate alebo Parque del Alamillo a zo záhrad treba vyzdvihnúť Jardín Este, Jardines de la Buhaira alebo Jardines del Valle. Sú ideálnymi miestami na relax a oddych po rušnom dni v meste. Sevilla ako by zostala v tých starých andalúzskych časoch a moderná doba snáď čaká niekde pred bránami mesta. Atmosféru umocňujú miestni ľudia, ktorí sú na svoju Sevillu náležite hrdí, kone prechádzajúce mestom a všade prítomná vôňa pomarančovníkov.

Tereza Landlová, Dominika Juračková

Sevilla naším fotoobjektívom

Španielske mňamky

Myslíte si, že to budú španielske vtáčky? Ťažko!

PAELLA je španielske typické jedlo z ryže. Podobá sa rizotu. Paella pochádza zo španielskeho mesta Valencia. Ľudia, ktorí v Španielsku nežijú, pokladajú paellu za národný pokrm. Španieli vedia, že ide o jedlo regiónu v oblasti Valencie. Jej obyvatelia ho pokladajú za svoj symbol. Pre rizoto existuje veľa receptov s rôznymi ingredienciami - podobne je to aj v prípade paelly. Na rozdiel od rizota sa však v paelle častejšie objavujú plody mora, zelenina a korenie. Pripravuje sa na špeciálnej nízkej rovnej panvici s uchami, ktorá sa volá paellera a výsledný pokrm je menej lepivý. Poznáme 3 najznámejšie druhy paelly: paella na valencijský spôsob, paella s morskými plodmi a paella mix.

Suroviny: olivový olej, rybaci vývar, ryža, cesnak, mletá červená paprika, 3 ks paradajok, 1/2 ks citrón, 1 ks zelená paprika, 1 ks červená paprika, cibuľa, hrášok, struky hrachu,

šafan, mušle, krevety, ustrice, morské ryby

Postup: Na panvici potretej olivovým olejom krátko opražíme na kocky nakrájanú cibuľu, papriku, roztlačený cesnak, šupky zbavené a roztlačené rajčiny, ryžu, šťavu z polovice citróna, vývar (kol'ko ryže, tol'ko vývaru) a všetky ostatné suroviny. Varíme na prudkom ohni pri stálom potrepávaní panvice asi 10 minút. Nakoniec dolejeme naberačku vývaru premiešaného so šafanom. Bez miešania ešte na miernom ohni povaríme 10 minút. Po dohotovení prikryjeme utierkou a necháme 5 minút postáť.

Paellery pózovali v jednom z obchodov v Mairena del Aljarafe

Churros je veľmi známym španielskym múčnikom, no patrí medzi tradičné dezerty aj v Mexiku. Sú to vlastne vyprážené chrumkavé tyčinky z odpaľovaného cesta. Namáčajú sa v sirupe alebo sú len pocukrované. V Španielsku sa churros jedáva cez sviatky a na raňajky. Podávajú sa s kávou café de olla alebo s horúcou čokoládou, do ktorých sa namáčajú. Churros sa v Mexiku často pripravujú a predávajú aj v stánkoch na ulici.

Suroviny: 350g hladkej múky, 1 lyžička kypriaceho prášku, 600 ml vody, štvrt' kávovej lyžičky soli, 3 lyžice hnedého trstinového cukru, 2 žltky, olej, kryštálový cukor na posypanie

Postup: Do misy preosejeme múku a kypriaci prášok. V hrnci necháme zovrieť vodu a pridáme do nej soľ a cukor. Miešame, kým sa nerozpustia. Odstavíme z ohňa a do tekutiny vsypeme za stáleho miešania múku. Miešame, kým nevznikne hladká zmes. Do cesta zašľaháme najprv jeden a potom druhý žltok. Odložíme ho a necháme úplne vychladnúť. Pripravíme si cukrárenské vrecúško na zdobenie so širokým nadstavcom v tvare hviezdy. Do panvice nalejeme olej do výšky asi 5 centimetrov. Zohrejeme ho na teplotu vhodnú na vyprážanie. Cesto naplníme do cukrárenského vrecúška a do oleja z neho vytlačíme 5 alebo 6 kúskov dlhých asi 10 centimetrov. Churros vyprážame zo všetkých strán asi 4 minúty alebo do zlata. Vyprážené churros necháme odkvapkať na kuchynskej papierovej utierke. Postupne si pripravíme ďalšiu várku. Posypeme jemným kryštálovým cukrom. Najlepšie churros chutí ešte teplé.

Tapas Čo vlastne znamená slovo tapas? Budete sa možno čudovať, ale nejde o žiaden príliš chutný názov. Tapa znamená španielsky veko. Iste by vás zaujímalo, prečo sa tomu množstvu dobrôt, ktoré si môžete dať v Španielsku v každej reštaurácii, hovorí práve „viečka“. Možno ste nevedeli, ale kráľovskou prísadou tapasu sú olivy.

Španielsky kráľ Alfonz XIII. sa vraj pri jednej zo svojich ciest zastavil v hostinci a chcel sa občerstviť pohárom vína. Hostinský mu ju doniesol, no pohár bol prikrytý plátkom šunky. Kráľ sa začudoval, čo robí šunka na pohári. Hostinský sa ospravedlňoval a hovoril, že fúka vietor a on sa bál, že kráľovi do vína nafúka piesok, tak použil šunku ako veko (tapa). Druhá historika nás vedie ešte o dobrých 500 rokoch naspäť, do čias kastílskeho kráľa Alfonza X. Tomuto kráľovi odporučil lekár, aby sa začal stravovať striedamejšie. Namiesto veľkých hostín a prejedania sa mu odporučil jesť viackrát denne veľmi malé porcie, ktoré bude zapíjať kvalitným vínom. Kráľ bol často na cestách, a preto nechal vyhlásiť, že vo všetkých španielskych krčmách by sa malo k vínu servírovať aj niečo malé pod zub.

V niektorých častiach Španielska - najmä v Andalúzii - vám k vínu či pivu celkom automaticky naservírujú tapas ako pozornosť podniku. Väčšinou ide o olivy. No ak si chcete tapas objednať, výber bude omnoho pestrejší: sušená šunka, olivy plnené všetkým možným aj nemožným, rôzne druhy syrov či klobások, ryby smažené, s omáčkou alebo v náleve, kalamáre alebo napríklad mäsové gul'ky. Niekedy sa pre tapas, teda akési chuťovky, Španieli tak nadchnú, že celý večeredia iba tie a na hlavný chod vôbec nedôjde. Tak čo, urobíte si aj vy doma tapas večierok?

Suroviny: saláma Chorizo, malé cibuľky (cipollini), hlávkový šalát, ocot, extra panenský olivový olej, bageta, soľ, korenie

Postup: Cibuľky opečte na grile alebo panvici z oboch strán. Na olivovom oleji orestujte ugrilované cibuľky, pokvapkajte balzamovým octom, môžete dochutiť soľou a čerstvo pomletým čiernym korením. Z bielej bagety nakrájajte malé toasty a dajte ich mierne opieť do rúry. Na toast položte list šalátu, koliesko salámy Choriza a jednu cibuľku. Všetko prepichnete špáradlom.

